

KALEJDOSKOP KULTURALNY

Gazetka internetowa uczniów Gimnazjum nr 1 w Myślenicach

Numer wydania: 4/2016/2017

Data: kwiecień 2017

Święto Wielkiej Nocy nadchodzi...

Kiedy kwitną już żonkile,
to oznacza, że za chwilę
Wielkanocny kroczy czar,
niesie uśmiech wszystkim nam.

Emilia Zawada kl. 2b.

Malutki baranek ma złote różki,
pilnuje pisanek na trawce z rzeżuszeki,
gdy nikt nie widzi chorągiewką buja
i cicho beczy wesołego Alleluja.

Mówi zając do baranka,
jaka piękna ta pisanka,
wtem z jajeczka wyszła kurka,
nastroszyła swoje piórka,
teraz biega, głośno krzyczy,
że **WESÓLYCH ŚWIĄT CI ŻYCZY!**

Recenzja sztuki pt. „Kopciuszek”

26.03.2017r. w teatrze Starym na Scenie Kameralnej obejrzelśmy spektakl pt. „Kopciuszek”. Była to sztuka nowoczesna, która miała swój ukryty przekaz. Uświadomiła nam, że jeden błąd może wpłynąć na nasze życie. Przedstawienie nawiązywało do znanej baśni „Kopciuszek”.

Na widowni zasiadali ludzie młodzi, dorośli jak i dzieci. Gromkie oklaski wskazywały, że spektakl bardzo podobał się widzom. Zawierał wiele elementów i postaci komicznych. Szczególna sympatię wzbudził „Wróż”, czyli wróżka rodzaju męskiego. Nowoczesna forma spektaklu oraz muzyka na żywo sprawiły, że z teatru wyszliśmy zadowoleni i rozbawieni. Uważam, że spektakl miał swój urok i indywidualny czar, dzięki czemu mogliśmy poznać tę starą historię jeszcze raz oraz przeżywać ją wraz z aktorami.

*Emilia Zawada i Daria Szuba – Łata
kl. 2b.*

Wielkanoc w różnych kulturach

1. HISZPANIA

W Hiszpanii w czasie Wielkiego Tygodnia odbywają się procesje pasyjne, organizowane przez katolickie bractwa. Zaczynają się one już w Niedzielę Palmową.

Pierwsza procesja idzie z potężnym ołtarzem, który waży kilka ton. Hiszpanie noszą go na swoich barkach. Oblicza się, że ciężar, który przypada na każdą osobę to ok. 50 kg. Kierowani są przez przewodnika, który im mówi, w którą stronę mają iść. Ołtarze przedstawiające mękę Pana Jezusa są bardzo stare. Hiszpanie przechodzą z nimi całe miasto, modląc się i śpiewając pieśni. Są one szczególne, bo połączone z muzyką flamenco. Te procesje trwają przez cały Wielki Tydzień. Co ważne, bez względu na to z jakiego kościoła wychodzą, wszyscy dochodzą do katedry.

Mieszkańcy Hiszpanii przez ostatni tydzień już nie pracują, dzięki temu mogą przygotowywać się do Zmartwychwstania Pańskiego. Znane są długie, ciągnące się w nieskończoność procesje pokutników, którzy w specjalnych strojach pokutnych z kapturami, krzyżami i świecami, często na bosy, idą ulicami miast i pokutują za swoje grzechy. A dzień Zmartwychwstania to przepiękna uroczystość rodzinna. Szczególnie celebryje się obiad, a nie tak jak w Polsce śniadanie. Widać, że na świątecznym, hiszpańskim stole zmienia się tradycja. Kiedyś królowało tam mięso. Dziś to przede wszystkim owoce morza i ryby. Im więcej wszystkiego na stole, tym lepiej. Przez ten cały dzień hiszpańskie rodziny przebywają razem.

2. MEKSYK

W większości obchody wyglądają podobnie jak w Hiszpanii, ale na mniejszą skalę. Tam mieszkają ludzie sentymentalni. Cierpienie Chrystusa bardziej ich wzrusza. Potrafią mocno przeżywać mękę i śmierć. Powtarzają zwyczaje, które dotarły do nich wraz z pierwszymi hiszpańskimi misjonarzami. Droga Krzyżowa też jest sprawowana na ulicach miast. Często celebrowana przez całą meksykańską parafię.

3. UKRAINA

Kościół na Ukrainie w dużej mierze oparty na kapłanach z Polski, przenosi tradycje i zwyczaje polskie. Liturgia Wielkiego Czwartku jest sprawowana tak samo.

W Kościele wschodnim w piątek i w sobotę odbywa się procesja z płótnem, całunem, na którym namalowany jest obraz Jezusa w grobie. W sobotnią liturgię paschalną zazwyczaj są chrzty, które odbywają się przez całkowite zanurzenie dziecka w wodzie. Psalmi w czasie liturgii wykonywane są przez chóry parafialne w wersji bardziej współczesnej. W koszyku wielkanocnym oprócz tradycyjnych produktów znajduje się tzw. pascha - czyli chleb wypiekany przez gospodynie, posypywany pudrem i kolorowymi ziołami oraz mała świeca symbolizująca pascha. Kosz przykryty jest ręcznie wyszywaną chustą z napisem „Christos woskres” - „Chrystus zmartwychwstał”. Pokarmy są święcone tylko wieczorem po Mszy św. Przy wyjściu z kościoła znajdują się kosze, do których można składać pokarmy dla ludzi potrzebujących i dla więźniów. W kościele występują dwie liturgie paschalne pierwsza krótsza dla wszystkich, a druga neokatechumenalna trwająca całą noc.

Z okazji Wielkanocy ludzie przychodzą do parafii i są odczytywane życzenia od prezydenta miasta, wojewody, od przedstawicieli innych wyznań. Osobiście przychodzą grekokatolicy i prawosławni. W Kościele wschodnim tydzień po Wielkanocy są modlitwy za zmarłych na cmentarzu. Odwiedza się cmentarze, aby zmarłym powiedzieć, że Chrystus zmartwychwstał. Niektórzy ludzie zanoszą na groby jedzenie, co jest pozostałością po zwyczajach pogańskich. Na Ukrainie bardzo wymowna była śmierć papieża Jana Pawła II, który umarł wtedy, gdy w obrządku wschodnim był tydzień paschalny, a ten kto umiera w tygodniu paschalnym, według tradycji, idzie prosto do nieba.

4. USA

Przygotowanie i przeżywanie Tajemnicy Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Pana Jezusa na ziemi amerykańskiej jest bardzo zróżnicowane.

Kościół amerykański jest młodszy od europejskiego, tworzony jest na bazie wielokulturowości, różnorodności narodowej i rasowej. Zauważa się również olbrzymie przenikanie trendów innych religii, jak np. protestantyzmu, który nie uznaje kultu świętych w obrazach, co z łatwością daje się zauważyć w świątyniach katolickich. Patrząc na współczesne świątynie w Ameryce, odnosi się wrażenie, że całkowicie zostały ogołoczone z kultu świętych.

Niedziela Palmowa, obchodzona na pamiątkę uroczystego wjazdu Pana Jezusa do Jerozolimy, przeżywana jest w sposób bardzo barwny. Podczas liturgii każdy trzyma liść palmy w ręku, który zabiera do domu, stawia później w widocznym miejscu lub też wozi w samochodzie przez cały rok.

W Wielki Czwartek cały opis ustanowienia Eucharystii i Kapłaństwa, zawarty w Ewangelii, odgrywa się w czasie Mszy św. Wieczerzy Pańskiej. Aby bardziej zobrazować i podkreślić doniosłość tego wydarzenia, stawia się przed ołtarzem duży stół, na nim chleby i wino (oczywiście czerwony sok), do stołu zasiadają Pan Jezus i Apostołowie. Po skończonej uczcie Pan Jezus wstaje od stołu i umywa uczniom nogi. Ciekawy jest tutaj zwyczaj, że rolę Apostołów przy stole w większości odgrywają kobiety.

Wielki Piątek, w tym dniu Chrystus w sposób krwawy ofiarował się na Krzyżu, dlatego Kościół nie uważa za stosowne składać w tym czasie ofiary bezkrwawej, tj. Mszy św. W tym dniu zachowuje się ciszę dla podkreślenia nastroju i powagi charakteru tego dnia, dając wiernym czas do namysłu i zadumy nad śmiercią Jezusa i własną sytuacją, by nic jej nie rozpraszało. W niektórych parafiach liturgia Wielkiego Piątku opiera się tylko na adoracji Krzyża św. i przyjęciu Komunii św. Należy przy tej okazji wspomnieć, że w amerykańskiej tradycji przeżywania Wielkiego Tygodnia nie ma Ciemnicy ani Grobu Pańskiego, co u wielu pomogłoby odkryć rozgrywający się dramat cierpienia i Odkupienia dokonany krwią Chrystusa.

Również w Wielką Sobotę Kościół trwa przy grobie Pańskim, rozważając mękę i śmierć Chrystusa oraz Jego wstąpienie do Otchłani, a także w modlitwie i poście oczekuje na Jego Zmartwychwstanie. Do południa święci się pokarmy na stół wielkanocny. Nie wszyscy Amerykanie jednak tę tradycję praktykują, natomiast Polacy mieszkający na emigracji w sposób bardzo piękny i odświętny pielęgnują ten zwyczaj, przybywając do świątyni wraz z całym rodzinami. Pod wieczór celebrowane jest już Zmartwychwstanie Pańskie wraz ze wszystkimi elementami liturgii Wielkiej Soboty. Poranek Wielkanocny w niewielu kościołach obchodzony jest tak uroczysto jak w Polsce, jedynie tylko polskie wspólnoty przeżywają uroczyste procesje rezurekcyjne, z którymi wychodzi się na zewnątrz, aby obwieścić światu fakt Zmartwychwstania Chrystusa. Na koniec należy zaznaczyć, że spośród wszystkich narodów mieszkających na kontynencie amerykańskim, ogromne przywiązanie do tradycji Kościoła i kultywowanie naszych narodowych zwyczajów okazują Polacy.

ZAPOMNIANE I OBECNE TRADYCJE WIELKANOCNE

Wielkanoc to najważniejsze i najradośniejsze święto chrześcijan, święto spotkań z bliskimi, czas niezwykle wiosenny. Jest to także okres bogaty w tradycje, zwyczaje i obrzędy, które powielamy z roku na rok, często głębiej się nad nimi nie zastanawiając. Niestety, bardzo wiele tradycji jest nam nieznanych, a część odeszła już w niepamięć i, jak się okazuje, nawet o nich nie wiemy.

POGRZEB ŻURU I ŚLEDZIA

Obrzęd nazywany „pogrzeb żuru i śledzia” lub „wieszanie śledzia” i „pogrzeb żuru” był niegdyś bardzo popularny. Ludzie bardzo rygorystycznie podchodzili do postu, ograniczając swój jadłospis do żuru i śledzia właśnie. Nie spożywano nawet nabiału ani cukru! Zatem gdy przychodził Wielki Piątek, hucznie i śpiewająco żegnano te dwie potrawy. Śledzia zrobionego z drewna wieszano na wierzbie, a garnek żuru zakopywano w ziemi, najlepiej poza wsią albo wylewano. Potem zabierano się do gotowania Wielkanocnych obfitych dań, które miały zostać przygotowane w całości właśnie w Wielki Piątek, gdyż po sobotnim święceniu, nie powinno się już nic przygotowywać ani sprzątać, lecz duchowo przygotowywać się na zmartwychwstanie Jezusa.

TOPIENIE ZDRAJCY

Ciekawym, zapomnianym już jednak zwyczajem, jest „Topienie Judasza”. Polegało ono na wykonaniu słomianej kukły, symbolizującej „zdrajcę”, wywleczeniu jej po okolicy na specjalnych łańcuchach, a następnie zatopieniu w pobliskiej wodzie.

WIELKIE GRZECHOTANIE

Wielkie grzechotanie, to był wesoły obrzęd. Biegano z grzechotkami i kołatkami, strasząc innych robiąc im w ten sposób psikusy, odganiano w ten sposób Wielki Post, a także odstraszano zło chroniąc przed nim ludzi i zwierzęta. Były różne rodzaje kołatek: klepacze i walcowate taradajki. Kiedyś dźwięk drewnianych kołatek rozlegał się w całej okolicy i zastępował dzwony kościelne, które milczały od Wielkiego Czwartku.

JAJKA

Jedną ze znanych także na Mazurach tradycji, a która dość mocno zakorzeniła się na Podlasiu, był zwyczaj stukania się ugotowanymi jajkami. Wygrywa ta osoba, której jajko pozostanie nienaruszone. Dzieci chętnie bawiły się ponadto w „toczenie jajek z górki”. Właściciel pisanki, która najszybciej znajdzie się na dole, wygrywa słodki upominek.

BARSZCZ

Dość ciekawym elementem obrzędowości było podawanie w trakcie wielkanocnego śniadania czerwonego barszczu, który zwykle kojarzy się ze świętami Bożego Narodzenia.

BARABANIENIE

Tradycja polegała na tym, że od północy w Wielką Sobotę aż do mszy zmartwychwstania, po miasteczku spaceruje 10 mężczyzn, z których dwóch trzyma miedziany bęben, a reszta uderza w niego pałkami, obwieszczając Zmartwychwstanie.

DUCHY

Biblia nawiązuje do postaci wysłanników żydowskich, którzy nie uwierzyli w Zmartwychwstanie, wskutek czego stracili mowę. Historia ta stała się podstawą do wytworzenia się legendy, jakoby w poniedziałek wielkanocny ludzie miały odwiedzać nieme stwory, czarty i dziady, liczące na podarunki. W zamian za nie miały nie wyrządzić szkód w gospodarstwie.

WIELKIE DNI

Mieszkańcy Śląska wierzyli, że rozłożenie części palmy na polu w Wielki Czwartek przyniesie urodzaj. Wielki Piątek był czasem refleksji, więc trzeba było zrezygnować z włączania radia czy oglądania telewizji. W Wielką Niedzielę należało powstrzymać się od gotowania.

WODA I PISANKI

Na Górnym Śląsku przyjęło się dzielenie jajkami ze zwierzętami, oraz obdarowywanie kawalerów własnoręcznie wykonaną pisanką przez panny, kiedy poleją oni dziewczynę wodą. Wierzyło się również, że jeśli dziewczyna nie zostanie polana wodą w lany poniedziałek zostanie panną przez kolejny rok.

ZAKAZ PIECZENIA CHLEBA

W okresie tygodnia przed Niedzielą Palmową aż do Wielkiego Tygodnia gospodynie nie mogły wypiekać chleba. Złamanie zakazu groziło sprowadzeniem na całą wieś suszy. Winna gospodyni zostawała ukarana poprzez wyrzucenie jej i jej garnków do wody.

ŚMIGUS DYNGUS CZYLI LANY PONIEDZIAŁEK

Uświęcone przez Kościół Tradycje pochodzenia pogańskiego. Symbolizowały budzenie się przyrody do życia oraz oczyszczenie z zimowego brudu. Przepowiednia mówi, że im mocniej oblane panna, tym większe szanse na szybkie zamążpójście.

ZAJĄCZEK- ZABAWA WIELKANOCNA

Po świątecznym śniadaniu, wszyscy zebrani chodzą po domu lub podwórku, aby odszukać ukrytych upominków przez zajączka wielkanocnego.

ŚWIĘCONKA

W Wielką Sobotę odbywa się święcenie pokarmów, które później spożywamy na świąteczne śniadanie. Zawartość koszyczka różni się w zależności od regionu, jednakże w każdym musi znajdować się baranek, który symbolizuje zmartwychwstałego Jezusa, jajko- rodzące się życie, sól- oczyszczenie domostwa od złego, kiełbasa- płodność, dostatek oraz chrzan- siłę

Emilia Teper i Anna Garbień kl. 2b

***Redakcja gazetki szkolnej pragnie
złożyć wszystkim najserdeczniejsze
życzenia z okazji nadchodzących
Świąt Wielkiej Nocy. Dobrze
wykorzystanego czasu w gronie
rodzinnym, odpoczynku, a przede
wszystkim, aby Chrystus
Zmartwychwstał w naszych sercach.***

POWODZENIA

**Wszystkim uczniom klas III,
którzy niedługo przystąpią do
egzaminów życzymy
powodzenia i owocnego
myślenia!!! :)**

$\frac{\sqrt{3}}{4} = (a^2)$

$\frac{1}{2} + B = 0 \Rightarrow \overline{B} = \frac{1}{2}$

$\pi = 3.14$

$z = \sqrt{2} \pi e$

$b \times A$

90°

$A = \pi r^2 \frac{10}{25}$

$a^2 + b^2 = c^2$

$A = \frac{1}{2} AB \sin C = A^2 + B^2 + C^2$

$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos(C)$

$27/32 = 0.845 \uparrow \uparrow$

$\sqrt{11-x} \frac{1}{x} + \frac{1}{2y} \sum_n$

$y = \frac{1}{4}x - \frac{1}{8} \left(\frac{1}{xy}\right) + x^2 = 10$

$b^2 = \cos^2 C - 2abc \cos C$

$= a^2(\cos^2 C + \sin^2 C)$

$c = a^2 + c^2 - 2acc \cos C$

Diagrams include a right-angled triangle with sides a, b, c and angle C, a sine wave graph, a coordinate system with a curve, and a triangle with vertices A and B.